

Familiens Hus
v/Pascal Lhote
Postboks 3010
1402 SKI

Deres ref.:
Vår ref.: 14/4689-2
Saksbehandler: Kjersti Wilson
Dato: 06.05.2014

Henvendelse vedrørende journalføring ved forebyggende tiltak – Svar fra Helsedirektoratet.

Helsedirektoratet viser til epost fra Ski kommune, motta 27. mars 2014. Henvendelsen gjelder hvorvidt kommunen har plikt til å journalføre forebyggende tiltak i form av utekontakt, ettermiddagstiltak/støttekontakt, TIBIR (tidlig innsats for barn i risiko) ol.

Utgangspunktet etter helsepersonelloven § 3 første ledd nr. 2, jf. tredje ledd, er at alt personell i helse- og omsorgstjenesten som utfører helsehjelp, er omfattet av helsepersonelloven. Journalføringsplikten i helsepersonelloven § 39 kommer dermed i utgangspunktet til anvendelse for personell som yter helse- og omsorgstjenester. Helsepersonellovens journalføringsplikt pålegger den som yter *helsehjelp* en plikt til å nedtegne eller registre de opplysninger som nevnes i lovens § 40.

I forskrift om helsepersonellovens anvendelse for personell som yter tjenester etter lov om kommunale helse- og omsorgstjenester, gjøres det unntak fra helsepersonellovens hovedregel om at alt personell som yter helse- og omsorgstjenester er underlagt journalføringsplikt. I forskriftens § 2 heter det at helsepersonellovens journalføringsplikt ikke får anvendelse for personell som yter tjenester «*som ikke er å anse for helsehjelp*». Begrepet helsehjelp er definert i helsepersonellovens § 3 tredje ledd som «*enhver handling som har forebyggende, diagnostisk, behandlende, rehabiliterende eller pleie- og omsorgs formål og som utføres av helsepersonell.*» Praktisk bistand, opplæring og støttekontakter vil etter dette være typiske tjenester hvor personellet er unntatt helsepersonellovens journalføringsplikt. Slikt personell har derfor i dag ingen lovpålagt plikt til å dokumentere sin tjenesteytelse.

Til tross for at det ikke er en lovpålagt plikt til journalføring for personell som yter helse- og omsorgstjenester som ikke er å anse for helsehjelp, har *kommunene* lovpålagte plikter som forutsetter at tjenesteytelsene i en viss grad dokumenteres. Kommunene har blant annet en plikt til å yte *faglige forsvarlige* tjenester, jf. helse- og omsorgstjenesteloven § 4-1. Forsvarlighetskravet innebærer at kommunene skal tilby den enkelte tjenestemottaker et helhetlig og tilstrekkelig koordinert tjenestetilbud. Etter helse- og omsorgstjenesteloven § 4-2 har kommunene også et ansvar for å «*sørge for at virksomheten arbeider systematisk for kvalitetsforbedring og pasient- og brukersikkerhet.*». Kommunen har også en plikt til å «*planlegge, gjennomføre, evaluere og korrigere virksomheten slik at tjenestenes omfang og innhold er i samsvar med krav i lov eller forskrift.*» jf. § 3-1 tredje ledd.

Helsedirektoratet - Divisjon primærhelsetjenester

Avdeling omsorgstjenester
Kjersti Wilson, tlf.:

Postboks 7000 St. Olavs plass, 0130 Oslo • Besøksadresse: Universitetsgata 2, Oslo • Tlf.: 810 20 050
Faks: 24 16 30 01 • Org.nr.: 983 544 622 • postmottak@helsedir.no • www.helsedirektoratet.no

Kommunens plikter etter overnevnte bestemmelser utfylles av internkontrollforskriften og kvalitetsforskriften. Internkontrollforskriften stiller krav om intern styring og kontroll ved systematiske tiltak og styring av tjenestene. I kvalitetsforskriften slås det fast at kommunene skal jobbe systematisk med kvalitetsarbeid.

Kommunens ansvar i henhold til overnevnte bestemmelser nødvendiggjør en viss skriftliggjøring av informasjon knyttet til tjenesteytelsen, dette gjelder også ved tjenester hvor personellet i utgangspunktet er unntatt journalføringsplikten. Det vil være opp til den enkelte kommune å avgjøre i hvilken grad det er nødvendig å pålegge personellet som tildeler og yter omsorgstjenester dokumentasjonsplikt. Pålegges personellet dokumentasjonsplikt, har kommunen et ansvar for å utarbeide rutiner for og krav til dokumentasjonen. Personellet vil da ha plikt til å dokumentere i samsvar med kommunens instruks.

Vennlig hilsen

Kristin Mehre e.f.
avdelingsdirektør

Kjersti Wilson
rådgiver

Dokumentet er godkjent elektronisk